

ditions of digitalization]. *Visnyk Skhidnoukrajinskoho natsionalnoho universytetu imeni Volodymyra Dalia*, 6, 50–54.
<https://doi.org/10.33216/1998-7927-2022-276-6-50-54>

Stupnytskyi, O. I., & Shved, I. V. (2020). Suchasna firma: hlobalni vyklyky Industrii 4.0 [Modern firm: global challenges of Industry 4.0]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya «Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo»*, 31, 131–138.
<https://doi.org/10.32782/2413-9971/2020-31-20>

Van Niekerk, M. (2024, August 12). *From Source to Stomach: How Blockchain Tracks Food Across the Supply Chain and Saves Lives*. World Economic Forum. <https://www.weforum.org/stories/2024/08/blockchain-food-supply-chain/>

Vyshnevskiy, V. P., Vietska, O. V., Harkushenko, O. M., et al. (2018). *Smart-promyslovist v epokhu tsyfrovoi ekonomiky: perspektyvy, napriamy i mekhanizmy rozvytku* [Smart industry in the era of the digital economy: prospects, directions and mechanisms of development]. Instytut ekonomiky promyslovosti NAN Ukrainy, Kyiv.

World Economic Forum. (2026). *Intelligent Industrial Operations Outlook 2026*. World Economic Forum, Geneva. https://reports.weforum.org/docs/WEF_Intelligent_Industrial_Operations_Outlook_2026.pdf

Zhmai, O. V., & Mozghalova, M. Yu. (2022). «Rozumni fabryky»: peredumovy vynykennia ta perspektyvy rozvytku ["Smart factories": prerequisites for emergence and development prospects]. *Rynkova ekonomika: suchasna teoriia i praktyka upravlinnia*, 21(1), 22–43.
[https://doi.org/10.18524/2413-9998.2022.1\(50\).270418](https://doi.org/10.18524/2413-9998.2022.1(50).270418)

Дослідження не отримувало зовнішнього фінансування.

Автор заявляє про відсутність конфлікту інтересів.

Під час підготовки роботи автор використав ChatGPT-5.1 з метою допомоги з мовним редагуванням тексту (перевірка на граматичні та стилістичні помилки). Автор перевіряв та від-редагував отримані матеріали.

Стаття надійшла до редакції / Received: 13.07.2026
Статтю прийнято до публікації / Accepted: 22.07.2026
Оприлюднено / Published: 17.08.2026

УДК 339.9; 330.341.1; 004.8

JEL: F55; O31; O33

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2026-7-17-26>

АНАЛІЗ ДОСВІДУ КРАЇН У ПІДВИЩЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ ШЛЯХОМ ІНТЕГРАЦІЇ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

©2026 БУШИНСЬКА К. М.

УДК 339.9; 330.341.1; 004.8

JEL: F55; O31; O33

Бушинська К. М. Аналіз досвіду країн у підвищенні економічної резильєнтності шляхом інтеграції штучного інтелекту

У статті досліджено міжнародний досвід інтеграції технологій штучного інтелекту як одного з ключових інструментів підвищення економічної резильєнтності в умовах цифрової трансформації та зростання глобальних викликів. Попри значну кількість досліджень, присвячених розвитку штучного інтелекту та цифрової економіки, питання комплексного аналізу впливу національних стратегій інтеграції штучного інтелекту на забезпечення економічної резильєнтності держав залишаються недостатньо дослідженими, що зумовлює актуальність цієї роботи. Метою дослідження є аналіз міжнародного досвіду інтеграції технологій штучного інтелекту в економічні системи різних країн, систематизація основних напрямів їх використання для підвищення економічної резильєнтності та обґрунтування ролі штучного інтелекту як стратегічного чинника забезпечення стійкого економічного розвитку. Методологічною основою дослідження є методи аналізу та синтезу, системного та порівняльного аналізу, узагальнення та графічної інтерпретації результатів. У результаті дослідження проаналізовано досвід провідних країн світу щодо впровадження технологій штучного інтелекту у сфері державного управління, промисловості, фінансового сектора, логістики та охорони здоров'я. Систематизовано основні напрями застосування штучного інтелекту для підвищення адаптивності економічних систем, оптимізації управлінських процесів, прогнозування ризиків, забезпечення безперервності функціонування критичної інфраструктури та зміцнення стійкості національних економік до кризових явищ. Встановлено, що ефективність інтеграції технологій штучного інтелекту значною мірою визначається рівнем розвитку цифрової інфраструктури, наявністю комплексної державної політики, обсягами інвестицій у наукові дослідження та інновації, а також рівнем підготовки людського капіталу. Обґрунтовано, що використання штучного інтелекту сприяє підвищенню продуктивності, прискоренню процесів цифрової трансформації, зміцненню конкурентоспроможності та забезпеченню довгострокової економічної резильєнтності держав. Наукова новизна дослідження полягає в комплексному узагальненні міжнародного досвіду інтеграції технологій штучного інтелекту та визначенні ключових факторів їхнього впливу на підвищення економічної резильєнтності. Практична цінність отриманих результатів полягає в можливості використання сформульованих висновків під час розроблення державної політики цифрової трансформації, національних стратегій розвитку штучного інтелекту та програм зміцнення економічної стійкості України.

Ключові слова: економічна резильєнтність; штучний інтелект; цифрова трансформація; міжнародний досвід; національні стратегії; економічний розвиток; цифрова економіка.

Рис.: 1. Табл.: 2. Бібл.: 17.

Бушинська Катерина Максимівна – магістр кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин, Навчально-науковий інститут міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка (вул. Юрія Іллєнка, 36/1, Київ, 04119, Україна)
E-mail: katebushin@gmail.com
ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-3698-832X>

UDC 339.9; 330.341.1; 004.8
 JEL: F55; O31; O33

Bushynska K. M. An Analysis of Countries' Experiences in Enhancing Economic Resilience Through the Integration of Artificial Intelligence
 The article examines the international experience of integrating artificial intelligence technologies as one of the key instruments for enhancing economic resilience in the context of digital transformation and increasing global challenges. Despite the growing body of research on artificial intelligence and the digital economy, the comprehensive analysis of national AI integration strategies and their impact on strengthening countries' economic resilience remains insufficiently explored, which determines the relevance of this study. The aim of the research is to analyze the international experience of integrating artificial intelligence technologies into national economic systems, systematize the main directions of their application to enhance economic resilience, and substantiate the role of artificial intelligence as a strategic factor in ensuring sustainable economic development. The methodological framework is based on the methods of analysis and synthesis, system analysis, comparative analysis, generalization, and graphical interpretation of the research findings. The study analyzes the experience of leading countries in implementing artificial intelligence technologies in public administration, industry, the financial sector, logistics, and healthcare. The main areas of AI application aimed at improving the adaptability of economic systems, optimizing managerial processes, forecasting risks, ensuring the continuity of critical infrastructure, and strengthening the resilience of national economies to crisis phenomena are systematized. The findings indicate that the efficiency of AI integration largely depends on the level of digital infrastructure development, comprehensive government policy, investment in research and innovation, and the availability of highly skilled human capital. It is substantiated that the application of artificial intelligence contributes to higher productivity, accelerates digital transformation, strengthens national competitiveness, and enhances long-term economic resilience of countries. The scientific novelty of the study lies in the comprehensive systematization of international experience in AI integration and the identification of the key factors influencing economic resilience. The practical significance of the research consists in the possibility of applying the obtained findings in the development of State digital transformation policies, national artificial intelligence strategies, and programs aimed at strengthening Ukraine's economic resilience.

Keywords: economic resilience; artificial intelligence; digital transformation; international experience; national strategies; economic development; digital economy.

Fig.: 1. **Tabl.:** 2. **Bibl.:** 17.

Bushynska Kateryna M. – Master of the Department of World Economy and International Economic Relations, Educational and Scientific Institute of International Relations Taras Shevchenko National University of Kyiv (36/1 Yuriia Illienka Str., Kyiv, 04119, Ukraine)
E-mail: katebushin@gmail.com
ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-3698-832X>

Економічна резильєнтність сьогодні розглядається як ключовий індикатор життєздатності держави в умовах невизначеності. Вона визначає ефективність державного управління, адаптивність інституцій, фінансову стабільність, конкурентоспроможність бізнесу та рівень соціальної згуртованості суспільства. Одним із найбільш динамічних драйверів сучасної цифрової трансформації є технології штучного інтелекту (ШІ).

Світова практика демонструє, що провідні країни активно формують національні стратегії розвитку штучного інтелекту, інвестують у цифрову інфраструктуру, підтримують розвиток інноваційних екосистем і стимулюють інтеграцію технологій ШІ в реальний сектор економіки. Такі підходи розглядаються не лише як інструмент технологічної модернізації, а й як важливий механізм підвищення економічної резильєнтності, забезпечення конкурентних переваг і зміцнення позицій держав у глобальному економічному просторі. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває дослідження міжнародного досвіду інтеграції штучного інтелекту в національні економіки та визначення можливостей використання найкращих світових практик для підвищення економічної резильєнтності в умовах цифрової трансформації.

ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ ТА АНАЛІЗ ПОПЕРЕДНІХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Проведений критичний аналіз наукової літератури свідчить, що питання економічної стійкості розглядалися багатьма вітчизняними та зарубіжними дослідниками, серед яких – Д. Аджемоглу, Е. Брінгольфссон, Дж. Фостер, К. Холл, Дж. Картрайт, Дж. Штігліц, І. Бураковський, В. Геець, О. Лупенко, І. Бондар, а також у дослідженнях Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСД), Міжнародного валютного фонду (ІМФ) та Світового банку [1–4].

Серед українських науковців значний внесок у дослідження економічної резильєнтності у світовому господарстві здійснили сучасні дослідники. Зокрема, Н. Резнікова, В. Панченко аналізують економічну стійкість як безпекову похідну відкритої стратегічної автономії [5]; О. Литвин досліджує інноваційну стійкість України у світовому господарстві; В. Міщенко та С. Науменкова окреслюють важливість державної підтримки використання штучного інтелекту для забезпечення економічної стійкості національних господарств [6]. У їхніх працях значна увага приділялася проблемам структурної адаптації, антикризового управління, інституційної довіри, енергетичної безпеки та інноваційної модернізації економіки.

Застосування концепції стійкості до продуктивності промисловості та економічного зростання підкреслює її невід'ємний зв'язок з цими елементами. Протягом років різні школи розробили цілий ряд економічних моделей і теорій. У сучасних академічних дискусіях автори продовжують розходитися в думках щодо того, яка з цих моделей розвитку є найбільш витривалою та надійною в часи криз і потрясінь. Більшість досліджень зосереджуються на аналізі макроекономічних параметрів, але не охоплюють взаємодію фінансових, енергетичних, цифрових та інституційних чинників, що є ключовими в забезпеченні довгострокової стійкості. Водночас, попри наявність широкого теоретичного підґрунтя, національна правова база щодо застосування ШІ, зокрема в контексті оборонних і безпекових потреб, залишається фрагментарною. Хоча сформовано бачення напрямку регулювання, яке враховує існуючі оборонні вимоги, відсутній цілісний стратегічний документ із формальної імплементації принципів застосування ШІ в національній безпеці та обороноздатності. Відсутність такого документа слід розглядати як правову лакуну, що вимагає невідкладного усунення для забезпечення законодавчого контролю над розвитком і використанням відповідних технологій [7].

Наукові дослідження фіксують, що нормативне регулювання ШІ розвивається значно повільніше, ніж самі технології, які швидко охоплюють різні сфери суспільних відносин. Тому контроль має поєднуватися не лише з технічними вимогами – стандартами, регламентами, процедурами оцінки відповідності та етичними нормами, але й із формуванням комплексного законодавчого поля, що забезпечить відповідальність, прозорість та інтеграцію безпекових аспектів у загальну політику цифровізації.

МЕТА ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Мета дослідження полягає в аналізі міжнародного досвіду інтеграції технологій штучного інтелекту в економічні системи різних країн, систематизації основних напрямів їх використання для підвищення економічної резильєнтності та обґрунтуванні ролі штучного інтелекту як стратегічного чинника забезпечення стійкого економічного розвитку в умовах сучасних глобальних викликів.

Для досягнення поставленої мети було визначено такі **завдання дослідження**:

- ✦ дослідити сутність поняття економічної резильєнтності;
- ✦ визначити роль штучного інтелекту в забезпеченні адаптивності сучасних економічних систем;

- ✦ систематизувати основні напрями використання штучного інтелекту для підвищення стійкості економіки;
- ✦ проаналізувати міжнародний досвід упровадження технологій штучного інтелекту в країнах світу;
- ✦ здійснити порівняльний аналіз національних стратегій розвитку штучного інтелекту та оцінити їхній вплив на зміцнення економічної резильєнтності;
- ✦ узагальнити ключові фактори успішної інтеграції технологій штучного інтелекту в економічні системи та визначити перспективи їх використання для забезпечення довгострокової економічної стійкості.

Методологічною основою дослідження є комплекс загальнонаукових і спеціальних методів наукового пізнання. *Метод аналізу та синтезу* використано для дослідження теоретичних засад економічної резильєнтності та ролі технологій штучного інтелекту в забезпеченні стійкого розвитку економіки; *системний підхід* – для розгляду інтеграції штучного інтелекту як комплексного інструменту підвищення адаптивності економічних систем; *метод узагальнення* – для систематизації наукових підходів і формування авторських висновків; *порівняльний аналіз* – для зіставлення досвіду різних країн щодо реалізації національних стратегій розвитку штучного інтелекту та оцінювання їхнього впливу на економічну резильєнтність; *графічний метод* – для візуалізації результатів дослідження у вигляді рисунків і таблиць.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Зміни відбуваються циклічно, і здатність окремої особи чи системи адаптуватися до них визначає їхню стійкість. В економічній системі зміни зазвичай відбуваються, коли зовнішні сили викликають потрясіння, достатньо сильні, щоб спровокувати перехід у структурі системи. Таким чином, під стійкістю розуміється здатність економічної системи протистояти кризам і рецесіям, а також її здатність відновлюватися після них. У сучасній динамічній світовій економіці стійкість стала критичним елементом для забезпечення стабільності та сталого зростання.

Резильєнтність також є центральною темою в контексті сприяння інноваціям та адаптації, особливо у відповідь на швидкі технологічні зміни, такі як автоматизація та цифрова трансформація. Економіки, які приймають зміни та інвестують в інновації, перетворюють перебої на можливості для зростання. Крім того, стійкість є життєво важливою для вирішення проблем зміни клімату

шляхом упровадження цілей сталого розвитку, інвестицій у відновлювану енергетику та зниження ризику стихійних лих. Значна увага приділяється визначенню та вимірюванню економічної резильєнтності, а не її фактичному пост-кризовому дослідженню. Це пов'язано з тим, що саме розуміння того, як зробити систему стійкою, може допомогти визначити стратегії та регіональну політику для посилення механізму відновлення місцевої та регіональної економіки.

Інтеграція штучного інтелекту (ШІ) в економічну політику та стратегічне планування стала наріжним каменем сучасного управління, зумовленим необхідністю орієнтуватися на дедалі складніших світових ринках. Протягом останнього десятиліття уряди країн по всьому світу використовують ШІ для підвищення точності прогнозування, ефективнішого скорочення ресурсів і моделювання впливу політики. Його роль уже виходить за межі технологічного нововведення, набуваючи стратегічного значення для державної політики, міжнародної безпеки та глобальної економіки [7].

Однією з основних переваг ШІ є його здатність до раннього виявлення ризиків і прогнозування кризових сценаріїв. Аналітичні системи на основі машинного навчання обробляють великі масиви даних – від транспортних потоків і митної статистики до супутникового моніторингу, показників енергетичного споживання та гуманітарних загроз, дозволяючи урядам і міжнародним організаціям своєчасно реагувати на економічні, технологічні або екологічні виклики [6]. Такі системи активно використовуються у сфері продовольчої безпеки, боротьбі з наслідками природних катастроф, а також у фінансовому секторі для запобігання системним ризикам.

Важливою складовою економічної стійкості є забезпечення безперервності ланцюгів постачання. Штучний інтелект дозволяє створювати цифрові «двійники» логістичних мереж, моделювати альтернативні маршрути, прогнозувати затримки, оптимізувати запаси та розподіляти транспортні ресурси. Застосування таких рішень стало особливо актуальним після 2022 року, коли традиційні логістичні коридори були порушені, а Україна, ЄС і міжнародні організації почали інтенсивно розвивати мультимодальні транспортні системи та автоматизовані логістичні хаби. За даними Європейської Комісії та Світового економічного форуму, компанії та країни, що впроваджують штучний інтелект у ланцюги постачання, на 30–40% швидше відновлюють логістичну діяльність після криз [8].

Фінансовий сектор також є одним із ключових бенефіціарів ШІ з точки зору забезпечення макро-

економічної стійкості. Центральні банки та міністерства фінансів використовують алгоритми для оцінки боргового навантаження, аналізу бюджетних ризиків, прогнозування інфляції та виявлення загроз для банківської системи. Міжнародний валютний фонд підкреслює, що системи на базі ШІ здатні скоротити час ухвалення регуляторних рішень, забезпечити точніше моделювання сценаріїв криз і підвищити прозорість фінансових потоків. Не менш важливою є роль ШІ у зміцненні соціально-економічної резильєнтності суспільства. Алгоритми використовуються для таргетування соціальної підтримки, визначення вразливих груп населення та запобігання гуманітарним кризам. Під час пандемії COVID-19, а також у період воєнних дій в Україні, урядові та міжнародні інституції застосовували цифрові інструменти для швидкої ідентифікації потреб населення, автоматизації надання допомоги та оптимізації використання бюджетних ресурсів.

Узагальнюючи підходи держав до розроблення стратегій розвитку штучного інтелекту, дослідники виділяють три основні типи (табл. 1). *Перша група* об'єднує країни, які застосовують глибоко аналітичний і реалістичний підхід, враховуючи як внутрішній стан розвитку технологій ШІ, так і об'єктивні потреби національної економіки. Такі стратегії мають комплексний характер: вони окреслюють глобальні виклики впровадження ШІ, передбачають реінжиніринг ключових секторів економіки, цифрову трансформацію промисловості, послуг і суспільних інститутів. До цієї групи належать, зокрема, Саудівська Аравія та США. *Друга група* включає країни, що формують свої стратегії на основі прагматичного бачення, визначаючи реальні цілі та поетапні механізми їх реалізації, з урахуванням національної специфіки. Для цих держав характерне виокремлення унікальних пріоритетів і завдань розвитку ШІ. Прикладом є Люксембург, Мальта, Малайзія та Литва. *Третя група* представлена країнами, у яких стратегічні документи мають більш формальний характер. Вони зосереджені на загальних напрямках впровадження ШІ у вибрані суспільні сфери та містять базовий перелік цілей без деталізації механізмів їх досягнення. До цієї категорії належать Австралія, Австрія, Іспанія, Катар, Португалія, Кіпр, Нова Зеландія, Ізраїль та Швейцарія.

Очікується, що протягом наступних десятиліть методи та рішення на базі ШІ визначатимуть ключові напрямки розвитку передових військових технологій. У звіті НАТО «Science & Technology Trends 2020–2040» зазначається, що до 2040 року визначальними характеристиками провідних військових систем стануть інтелектуальність (інте-

Підходи держав до розроблення стратегій розвитку штучного інтелекту

Номер групи	Підхід до стратегії	Характер упровадження стратегії	Приклади країн
Перша група	Глибоко аналітичний і реалістичний	Комплексний	Саудівська Аравія та США
Друга група	Прагматичний	Урахування національної специфіки	Люксембург, Мальта, Малайзія та Литва
Третя група	Формальний	Загальні базові напрямки	Австралія, Австрія, Іспанія, Катар, Португалія, Кіпр, Нова Зеландія, Ізраїль та Швейцарія

Джерело: складено автором на основі [6–10].

грований ШІ, що поєднує аналітичні можливості та симбіоз з людським інтелектом), взаємопов'язаність (мережеве поєднання віртуальних і фізичних доменів через датчики, організації, автономні агенти та сучасні криптографічні та розподілені облікові технології), поширеність (масштабне децентралізоване зондування, зберігання й обчислення) та цифровізація (цільове поєднання людських, матеріаль-

них і інформаційних ресурсів для досягнення нових руйнівних ефектів) [11] (рис. 1).

Значна частина технологічного розвитку військового потенціалу та обороноздатності буде тісно пов'язана з упровадженням ШІ, перш за все, через інтеграцію вбудованих інтелектуальних рішень у суміжні технології, віртуальну та доповне-

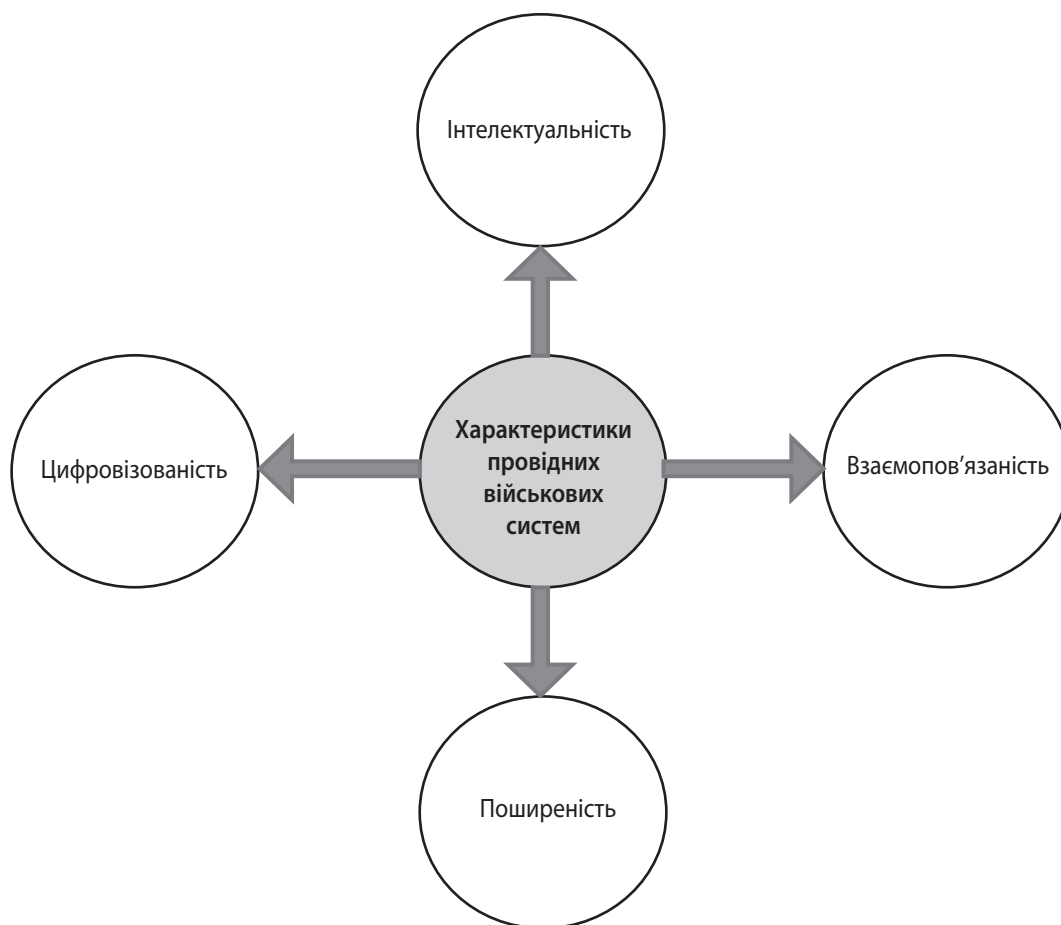

Рис. 1. Характеристиками провідних військових систем згідно зі звітом НАТО «Science & Technology Trends 2020–2040»

Джерело: складено автором на основі [11].

ну реальність, квантові обчислення, автономні системи, моделювання, матеріалознавство, виробничі процеси, логістику, стратегічне управління та аналітику даних різного масштабу. ШІ здатен трансформувати ядерні, аерокосмічні, кібернетичні, матеріально-технічні та біотехнологічні напрями, що за масштабом впливу можна порівняти з революційними технологічними змінами минулого століття. На практичному рівні ШІ може слугувати основою для створення систем розвідки та моніторингу, здатних виявляти загрози національній безпеці та ініціювати превентивні заходи (табл. 2).

Малі держави, на відміну від великих держав, не можуть спиратися на розміри економіки, воєнну силу чи політичну вагу, тому компенсують це технологіями, цифровим урядуванням, гнучкими регуляторними рамками та партнерськими інституціями. У групі малих держав, таких як Естонія, Грузія, Ізраїль, Коста-Ріка, Руанда, Литва та Ісландія, інституційно-структурні механізми підвищення економічної стійкості та резильєнтності формуються навколо спільних стратегічних орієнтирів.

Естонія стала світовим еталоном цифрової держави, вибудувавши повністю інтегровану електронну адміністрацію, базовану на інфраструктурі X-Road і цифровій ідентичності, що забезпечує майже безпаперове управління та миттєвий обмін даними. Економічна стійкість Естонії також зміцнюється завдяки експорту цифрових рішень, розвитку IT-економіки та активної участі в міжнародних кібероборонних ініціативах, що створюють колективний захисний механізм проти ризиків [12].

Грузія в питаннях стійкості спирається на реформовану систему електронного урядування та цифрові реєстри нерухомості, майна і компаній, які працюють на базі мінімізації людського фактора. Система електронних публічних закупівель забезпечує прозорість державних закупівель, а податкова платформа зменшує корупційні ризики. Застосування аналітики даних та елементів штучного інтелекту у сфері податкового моніторингу та прикордонного контролю дозволяє зменшити ризики нелегальних операцій. Диверсифікація економіки, включно з логістикою, туризмом і фінансовими послугами, разом із гнучким валютним режимом сприяє зменшенню впливу зовнішніх шоків.

Ізраїль формує стійкість через складну систему технологічних та інституційних механізмів. Штучний інтелект інтегрований у медицину, безпеку, транспорт і фінансовий сектор, а Національне управління кібербезпеки (Israel National Cyber Directorate) разом із підрозділом радіоелектронної розвідки (Unit 8200) створюють одну з найміцні-

ших систем кіберзахисту у світі. У фінансовому секторі активно працюють інструменти «регуляторних пісочниць», які підтримують швидкий розвиток фінтех і цифрових фінансових інновацій [13]. Ізраїль також впроваджує системи раннього попередження про природні та техногенні ризики на основі ШІ-моделей. В економічному плані країна покладається на диверсифікований високотехнологічний сектор, який забезпечує швидке відновлення після шоків, а інноваційні кластери, включно із Silicon Wadi, відіграють роль інституційних центрів стабільності.

Коста-Ріка поєднує цифрову трансформацію з екологічною резильєнтністю. Платформа Digital Government CR об'єднує основні державні сервіси, а системи е-моніторингу доквілля використовують елементи ШІ для прогнозування кліматичних ризиків [14]. Податкова система підтримує стійкість через цифрове адміністрування та стимули для інвестицій у «зелену» енергетику. Економічну резильєнтність забезпечує модель «зеленої» економіки, екотуризму та диверсифікації в сектори медичних пристроїв та IT-послуг.

Руанда є одним із лідерів Африки в цифровому державному управлінні. Платформа Irembo Gov забезпечує доступ до більш ніж 100 електронних послуг і мінімізує корупцію через цифрову інтеграцію. Мобільні платежі та цифрові гаманці стали основою фінансової інклюзії та стійкості до шоків. AI-інструменти застосовуються в аграрних системах моніторингу, урбаністичному плануванні та охороні здоров'я. Інституційно Руанда зміцнює стійкість через технопарк Kigali Innovation City, систему дерегуляції та відкриті податкові платформи.

Економічну стійкість посилює модель диверсифікації з акцентом на технології, освіту та медичний туризм. Литва вирізняється глибоким впровадженням цифрової ідентичності, передовими GovTech-рішеннями та однією з найсильніших у ЄС фінтех-екосистем. Використання штучного інтелекту в державних сервісах і створення регуляторних «пісочниць» підтримує інноваційність фінансового сектора. Прозорі процедури публічних закупівель, відкриті дані та висока якість кіберзахисту роблять структуру управління стійкою та конкурентоспроможною на європейському рівні.

Ісландія забезпечує стійкість через високий рівень цифровізації управління, впровадження прогнозних моделей штучного інтелекту для реагування на природні ризики, розвиток ефективних систем електронних платежів і створення інституцій фінансової стабільності після кризи 2008 року [12]. Прозорі фінансові дані підсилюють довіру

Таблиця 2

Порівняльна таблиця практичного досвіду країн: інституційно-структурні механізми стійкості країн

Країна	Механізм						
	Цифровізація	ШІ та аналітика даних	Політичні та регуляторні стимули	Відкриті врядування	Економічна диверсифікація	Кібер-резильєнтність	Регіональні механізми
Естонія	Повна цифровізація	ШІ для кіберзахисту та державних послуг	Гнучкі регуляції, швидке ухвалення рішень	Відкриті дані, прозорі реєстри	IT-сектор, e-Governance export	Одна з найсильніших у світі	Членство в НАТО
Грузія	Е-реєстри майна	Аналітика даних у державних реєстрах і в податковій системі	Дерегуляція, податкова реформа	Електронні закупівлі	Туризм, логістика, фінпослуги	Сильна	Регіональні енергетичні та фінансові програми
Ізраїль	Цифрове врядування, медицина	Розвинуті ШІ-системи для кібербезпеки, податкової системи	Гнучкі регуляції, стимулювання інновацій	Прозорі дані, технологічні реформи	Високі технології, кібербезпека, медицина	Дуже висока	Співпраця з ЄС, США у сфері кіберзахисту
Коста-Ріка	Е-сервіси, цифрова екологічна статистика	ШІ у природоохоронних проектах	Автоматичні активації фінансів при катастрофах	Прозора екологічна звітність	Екотуризм, «зелена економіка»	Середня	Міждержавні ризикові механізми в Латинській Америці
Руанда	Itembo – цифрова платформа держпослуг	ШІ для медицини, сільського господарства	Радикальна адміністративна реформа	Прозора система закупівель	Технопарки, розумне сільське господарство	У процесі покращення	Африканські регіональні програми
Литва	ЄС-лідер у цифровій ідентичності	ШІ-моделі у сфері державних послуг	Гнучкі регуляції	Е-закупівлі, відкриті дані	Фінтех-економіка	Середня	ЄС-інституції
Ісландія	Високий рівень цифровізації	ШІ для кризового прогнозування	Рада фінансової стабільності після кризи 2008 р.	Прозорі фінансові дані	Туризм, енергетика, біоекономіка	Середня	Північні партнерства

Джерело: складено автором.

громадян та інвесторів, тоді як економічна диверсифікація від туризму до «зеленої» енергетики та біоекономіки зменшує залежність від глобальних коливань. Регіональні партнерства в Північній Європі дають змогу країні використовувати спільні ресурси знань і реагування на ризики [16].

Таким чином, інституційно-структурні механізми є не лише технологічною інновацією, а фундаментальним елементом сучасної стратегії економічної стійкості та національної безпеки [15]. Країни, які поєднують цифровізацію з інституційною реформою, міжнародним партнерством і відповідальним управлінням даними, мають значно вищі шанси адаптуватися до глобальних викликів, зберегти економічний потенціал та успішно реалізувати стратегії сталого розвитку [17].

ВИСНОВКИ

У результаті проведеного дослідження встановлено, що інтеграція технологій штучного інтелекту є одним із ключових чинників підвищення економічної резильєнтності сучасних держав в умовах глобальної нестабільності, цифрової трансформації та зростання кількості зовнішніх і внутрішніх ризиків. Використання штучного інтелекту сприяє підвищенню адаптивності економічних систем, оптимізації процесів прийняття управлінських рішень, покращенню прогнозування кризових явищ, ефективнішому використанню ресурсів та забезпеченню стійкого економічного розвитку.

Проведене дослідження також дозволило концептуалізувати поняття економічної резильєнтності не просто як здатність системи повертатися до рівноваги після шоків, а як динамічну властивість трансформуватися та виходити на нову траєкторію розвитку через адаптацію інституційної та фінансової архітектури.

Аналіз міжнародного досвіду засвідчив, що провідні країни світу розглядають розвиток штучного інтелекту як один із пріоритетних напрямів державної економічної політики. Спільною рисою їхніх національних стратегій є комплексний підхід, що поєднує розвиток цифрової інфраструктури, підтримку наукових досліджень та інновацій, стимулювання інвестицій у сферу штучного інтелекту, удосконалення нормативно-правового регулювання, розвиток людського капіталу та формування ефективної системи управління цифровою трансформацією.

Практичне значення отриманих результатів полягає в можливості використання узагальненого міжнародного досвіду при формуванні державної політики цифрової трансформації та розвитку

штучного інтелекту в Україні. До пріоритетних напрямів доцільно віднести розроблення комплексної стратегії інтеграції технологій штучного інтелекту, розвиток цифрової інфраструктури, підтримку інноваційної діяльності, стимулювання наукових досліджень, підготовку висококваліфікованих фахівців, а також створення сучасної нормативно-правової бази, що відповідатиме міжнародним стандартам.

Перспективи подальших наукових досліджень пов'язані з: розробленням методичних підходів до оцінювання впливу штучного інтелекту на рівень економічної резильєнтності держав; формуванням системи кількісних індикаторів ефективності інтеграції технологій штучного інтелекту та дослідженням особливостей їх застосування для забезпечення стійкості економіки України в умовах післявоєнного відновлення та довгострокового розвитку. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. OECD. Global value chains: Efficiency and risks in the context of COVID-19. 2021. URL: https://www.oecd.org/en/publications/global-value-chains-efficiency-and-risks-in-the-context-of-covid-19_67c75fdc-en.html
2. International Monetary Fund. Resilience and Sustainability Trust. 2025. URL: https://www.imf.org/en/Topics/Resilience-and-Sustainability-Trust?utm_source=chatgpt.com
3. The World Bank. Finance & Prosperity 2024 – divergence in resilience and stability of financial sectors in EMDEs. 2024. URL: <https://www.worldbank.org/en/publication/finance-and-prosperity-2024>
4. The role of trade in economic resilience. *World Trade Report*. 2021. P. 64–121. DOI: <https://doi.org/10.30875/80056686-en>
5. Резнікова Н., Панченко В. Репортажі із цивілізаційних фронтів. На передовій міжнародної економічної політики. Київ : Аграр Медіа Груп, 2023. 234 с.
6. Міщенко В. І., Науменкова С. В. Механізми державної підтримки використання штучного інтелекту для забезпечення стійкості економічного розвитку. *Економіка України*. 2024. № 5. С. 30–56. DOI: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2024.05.030>
7. Costa A., Crupi A., Cesaroni F., Abbate T. Exploring the role of artificial intelligence in addressing sustainable development. A semantic analysis of AI patents. *Technovation*. 2025. Vol. 148. Art. 103335. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.technovation.2025.103335>
8. Coven D. Trade policy uncertainty a 'major drag' on the economy, and other international trade stories to know this month. *World Economic Forum*. 2025.

- URL: <https://www.weforum.org/stories/2025/09/us-adjusts-tariffs-certain-commodities-finance-news-to-know/>
9. Understanding the Spillovers and Transboundary Impacts of Public Policies. Implementing the 2030 Agenda for More Resilient Societies. *Organization for Economic Cooperation & Development*. 2021. URL: https://www.oecd.org/en/publications/understanding-the-spillovers-and-transboundary-impacts-of-public-policies_862c0db7-en.html
 10. Building Economic Resilience / ed. by I. Bartuseviciene et al. Cham : Springer Nature Switzerland, 2025.
DOI: <https://doi.org/10.1007/978-3-031-96428-2>
 11. Constantinescu M. Measuring economic resilience for the CEE and Black Sea countries in the framework of comprehensive defense. *Security and Defence Quarterly*, 2023.
DOI: <https://doi.org/10.35467/sdq/175379>
 12. Reding D. F., Eaton J. Science & Technology Trends 2020–2040. Exploring the S&T Edge / NATO Science & Technology Organization. *Office of the Chief Scientist*. Brussels, Belgium. URL: https://www.nato.int/nato_static_fl2014/assets/pdf/2020/4/pdf/190422-ST_Tech_Trends_Report_2020-2040.pdf
 13. Rühlig T., Teer J. Resilience by a design: A new EU Foreign Economic Policy to counter global disorder. *European Union Institute for Security Studies*. 2025. URL: <https://www.iss.europa.eu/publications/briefs/resilience-design-new-eu-foreign-economic-policy-counter-global-disorder>
 14. Popa V. Analysis of economic instruments related to economic resilience. Economic growth in the face of global challenges. *Consolidation of national economies and reduction of social inequalities* : International Scientific-Practical Conference, XVIII edition (October 10–11, 2024). Chisinau, INCE, ASEM, 2024. Vol. I. P. 84–94.
DOI: <https://doi.org/10.36004/nier.cecg.ii.2024.18.37>
 15. Outmani O. Finance and economic resilience in emerging and developing countries: addressing raw materials dependency. 2025. URL: <https://thesis.dial.uclouvain.be/entities/masterthesis/890735ad-6a23-4e2a-80e5-7aa756197235>
 16. Emerging Market Resilience: Good Luck or Good Policies? *International Monetary Fund*. October 2025. DOI: <https://doi.org/10.5089/9798229023948.081.ch002>
 17. Economic resilience: Concepts and measurements. 2026. URL: https://comsec-web-static.s3.eu-west-1.amazonaws.com/s3fs-public/ilibrary/chapter-pdfs/375.pdf?VersionId=FT8wNSkt4e3nZNID_FsEksr5tyu8b4tl

REFERENCES

Bartuseviciene I. (2025). *Building Economic Resilience*. Cham: Springer Nature Switzerland.
<https://doi.org/10.1007/978-3-031-96428-2>

- (2026). Economic resilience: Concepts and measurements. https://comsec-web-static.s3.eu-west-1.amazonaws.com/s3fs-public/ilibrary/chapter-pdfs/375.pdf?VersionId=FT8wNSkt4e3nZNID_FsEksr5tyu8b4tl
- Constantinescu M. (2023). *Measuring economic resilience for the CEE and Black Sea countries in the framework of comprehensive defense*. *Security and Defence Quarterly*.
<https://doi.org/10.35467/sdq/175379>
- Costa A., Crupi A., Cesaroni F. & Abbate T. (2025). Exploring the role of artificial intelligence in addressing sustainable development. A semantic analysis of AI patents. *Technovation*, 148, 103335.
<https://doi.org/10.1016/j.technovation.2025.103335>
- Coven D. (2025). Trade policy uncertainty a 'major drag' on the economy, and other international trade stories to know this month. *World Economic Forum*. <https://www.weforum.org/stories/2025/09/us-adjusts-tariffs-certain-commodities-finance-news-to-know/>
- International Monetary Fund. (2025). *Resilience and Sustainability Trust*. https://www.imf.org/en/Topics/Resilience-and-Sustainability-Trust?utm_source=chatgpt.com
- International Monetary Fund. *Emerging Market Resilience: Good Luck or Good Policies?*
<https://doi.org/10.5089/9798229023948.081.ch002>
- Mishchenko V. I. & Naumenkova S. V. (2024). Mekhanizmy derzhavnoi pidtrymky vykorystannia shtuchoho intelektu dlia zabezpechennia stiikosti ekonomichnoho rozvytku [Mechanisms of state support for the use of artificial intelligence to ensure the stability of economic development]. *Ekonomika Ukrainy*, 5, 30–56.
<https://doi.org/10.15407/economyukr.2024.05.030>
- OECD. (2021). *Global value chains: Efficiency and risks in the context of COVID-19*. https://www.oecd.org/en/publications/global-value-chains-efficiency-and-risks-in-the-context-of-covid-19_67c75fdc-en.html
- Organization for Economic Cooperation & Development. (2021). *Understanding the Spillovers and Transboundary Impacts of Public Policies*. https://www.oecd.org/en/publications/understanding-the-spillovers-and-transboundary-impacts-of-public-policies_862c0db7-en.html
- Outmani O. (2025). *Finance and economic resilience in emerging and developing countries: addressing raw materials dependency*. <https://thesis.dial.uclouvain.be/entities/masterthesis/890735ad-6a23-4e2a-80e5-7aa756197235>
- Popa V. (2024). Analysis of economic instruments related to economic resilience. Economic growth in the face of global challenges. *Consolidation of national economies and reduction of social inequalities*: International Scientific-Practical Conference, XVIII edition (October 10–11, 2024). Vol. I (p. 84–94). Chisinau, INCE, ASEM.
<https://doi.org/10.36004/nier.cecg.ii.2024.18.37>

- Reding D. F. & Eaton J. (2020). *Science & Technology Trends 2020–2040. Exploring the S&T Edge*. Brussels, Belgium. https://www.nato.int/nato_static_fl2014/assets/pdf/2020/4/pdf/190422-ST_Tech_Trends_Report_2020-2040.pdf
- Reznikova N. & Panchenko V. (2023). *Reportazhi iz tsyvilizatsiinykh frontiv. Na peredovii mizhnarodnoi ekonomichnoi polityky* [Reports from civilizational fronts. On the frontline of international economic policy]. Kyiv: Ahrar Media Hrup.
- Rühlig T. & Teer J. (2025). *Resilience by a design: A new EU Foreign Economic Policy to counter global disorder*. European Union Institute for Security Studies. <https://www.iss.europa.eu/publications/briefs/resilience-design-new-eu-foreign-economic-policy-counter-global-disorder>
- The role of trade in economic resilience (2021). *World Trade Report*, 64–121. <https://doi.org/10.30875/80056686-en>

The World Bank. (2024). *Finance & Prosperity 2024 – divergence in resilience and stability of financial sectors in EMDEs*. <https://www.worldbank.org/en/publication/finance-and-prosperity-2024>

Дослідження не отримувало зовнішнього фінансування.

Авторка заявляє про відсутність конфлікту інтересів.

Під час підготовки роботи авторка використала ChatGPT-5.1 з метою допомоги з мовним редагуванням тексту (перевірка на граматичні та стилістичні помилки).

Авторка перевірила та відредагувала отримані матеріали.

Стаття надійшла до редакції / Received: 13.07.2026

Статтю прийнято до публікації / Accepted: 22.07.2026

Оприлюднено / Published: 17.08.2026